

Vår ref.:

Arkiv:

Jp. id.:

Dato:

15/447-1

N-/

15/3588

20.03.2015

## **HØYRINGSUTTALE - NOU 2014:13 KAPITALBESKATNING I EIN INTERNASJONAL ØKONOMI**

### **Saksutgreiing:**

Finansdepartementet har lagt NOU 2014:13 "Kapitalbeskatning i ein internasjonal økonomi" ut på høyring med høyringsfrist 7. april. Me vil innleiingsvis påpeika at høyringsbrevet ikkje er sendt kommunane sjølv om kommunane si stilling i høgste grad vert påverka av tiltaka som er føreslegne i høyringsnotatet.

### **Vurderingar /drøftingar:**

#### **Eigedomsskatten må vera ein kommunal skatt også i framtida-**

I kap. 12.10.1 behandlar utvalet ei statleggjering av eigedomsskatten, sitat:

*«Behovet for å sikre en rimelig skattebelastning tilsier enten en overgang til en statlig eiendomsskatt eller en bedre koordinering av regler mellom stat og kommune».*

Ullensvang herad er imot ei statleggjering av eigedomsskatten. Eigedomsskatten er ein frivillig kommunal skatt, og ein viktig del av den lokale sjølvråderetten. Ei statleggjering av eigedomsskatten vil svekka den lokale sjølvråderetten til skattlegging i stor grad og samstundes innskrenka den kommunale sjølvråderetten.

Me viser og til Europarådskonvensjonen art. 9 nr. 3 kor det står at ein del av kommunens finansielle ressursar skal «stamme frå lokale skattar og gebyr». Eigedomsskatten er den skattearten som er best eigna til å oppfylle måla om at ein del av verdiskapinga skal gå attende til lokalsamfunnet. Me viser mellom anna til St.prp. nr. 1 (2003-2004) kor det på s. 72 står:

*«Dette særskilte regelverket er i hovedsak knyttet til ønske om at vertskommunene skal få en del av verdiene fra kraftproduksjonen. Dette er dels begrunnet som kompensasjon for naturinngrep i kommunen og dels fordi det er et ønske om at kommunene skal få en del av verdiene i lokale naturressurser.»*

## **Eigedomsskatten er ei sikker og stabil inntektskjelde for kommunane**

Kommunionane sine eigedomsskatteinntekter utgjorde i 2013 om lag kr 8,9 milliardar, kor skatt knytt til vasskraftanlegga aleine utgjør kr 2,2 milliardar. Ullensvang herad hadde i 2014 inntekter på kr 11,8 mill. frå eigedomsskatt (all eigedom i heradet).

Kommunane avgjer sjølve om dei vil innføra eigedomsskatt. Sidan dette ikkje er ein obligatorisk skatteart inngår han ikkje i inntektssystemet.

Med unntak av kraftanlegg vert eigedomsskattetakstane fastsett av uavhengige nemnder oppnemnt av kommunane. Takstane vert fastsett for 10 år, noko som inneber at inntektene frå eigedomsskatten er relativt stabile i 10-årsperioden. For vasskraftanlegga vert grunnlaget fastsett av likningsmyndighetene. Reglane er tilpassa slik at omsynet til kommunane sin trong for stabile inntekter er teke omsyn til ved at ein i verdsettinga byggjer på rullerande spotmarknadspris over fem år.

At eigedomsskatten gir stabile inntekter til kommunane er i seg sjølv eit viktig argument for at den bør oppretthaldast som ein kommunal skatteart.

## **Veljarkontrollen**

Både demokratiske tilhøve og veljarkontroll er omsyn som talar for å ha eigedomsskatten som en kommunal skatteart også i framtida. Dagens ordning gjer at avgjerdene vert tekne nære dei som vert påverka av skatten. Me er likevel ikkje samde i Scheel-utvalet sin slutning når utvalet skriv:

*«I tillegg svekkes velgerkontrollen ved at eiere av fritidseiendommer eller andre eiendommer som ilegges skatt (kraftverk, industrianlegg mv.) ikke nødvendigvis bor i kommunen. Slike forhold taler for en statlig eigedomsskatt.»*

Me vil peika på at eigedomsskatteoven har eit forbod mot forskjellsbehandling mellom eigarar buande i kommunen og eigarar buande utanfor kommunen. Eit vedtak om utskriving av eigedomsskatt på verk og bruk inneberer at verksemder eigd av innbyggjarane både i og utanfor kommunen må skattleggjast. Eigedomsskatteoven sikrar òg lik handsaming av bustader og fritidseiendomar. Dette gjeld sjølvstøtt uavhengig av om eigaren bor i eller utanfor kommunen.

Eigedomsskatten er mellom anna grunnngjeven med at vertskommunane har rettmessig krav på ein del av verdiskapinga som finn stad i kommunen. At kommunen har fått skatteinntekter har vore en føresetnad for kommunane si tilslutning til vasskraftutbygginga.

## **Bruk av formuesgrunnlag**

Ifylgje Scheel-utvalet bør eigedomsskattetakseringa følgje formuesskattens sjablongreglar. *“Det er uheldig med ulike regler for fastsettelse av likningsverdiar for formues- og eiendomsskatteforemål. Verdsettelsesreglene bør derfor harmoniserest slik at sjablongreglene for formuesskatten blir gjeldende også for eiendomsskatten. Behovet for å sikre en rimelig skattebelastning tilsier enten en overgang til en statlig eiendomsskatt eller en bedre koordinering av regler mellom stat og kommune.”*

Sjølv om bruk av formuegrunnlag kan være tenleg for bustader er det lite eigna for andre typar eigedommar. Grunna formueverdiar som ikkje er like godt tilpassa lokale forhold som

kommunale eigedomsskattetakstar. Næringseigedom, mellom anna verk og bruk, er ei lite homogen gruppe, noko som tyder at det er trong for større grad av skreddarsaum. Slike eigedommar er i dag stort sett ikkje underlagt formuesverdsetting, og det fins difor ikkje reglar for vertsetjing som er eigna for eigedomsskattetaksering.

Ullensvang herad meiner at takseringa av verk og bruk fortsatt bør skje i regi av nemnder oppnemnt av kommunane.

### **Eigedomsskattetaksering bør skje lokalt**

Med unntak av vasskraftanlegga verteigedommane takserte for eigedomsskatteformål av takstnemnd/ sakkyndig nemnd oppnemnt av heradsstyret. Nemndene er midlertidig uavhengige organ som ikkje kan instruerast av heradet.

Vasskraftanlegga vert verdsatt etter likningsverdien. Lokalkunnskap og innsikt i det lokale næringslivet er et viktig omdøme som taler for at verdsettinga av andre eigedomar enn vasskraftanlegg framleis bør skje lokalt. Kommunane har erfaring, nærleik og kompetanse innan eigedomsskatt i lokalområdet, noko som sentrale skattemynde ikkje har. For vasskraftanlegg skjer verdsettinga etter andre prinsipp, og etter detaljerte reglar fastsatt i skatteloven. Reglane kan likevel ikkje overførast på andre verk og bruk kor det ikkje fins objektiviserte og observerbare spotmarkedsprisar til bruk for verdsettinga.

Ved taksering av andre verk og bruk innhentar nemndene som regel takstforslag frå sakkyndige. På den måten vert skattyter sikra at eigedomsskattetaksten er tilpassa lokale forhold og prisnivå.

For at takseringa skal visa verdien av den aktuelle eigdommen og samstundes vera tilpassa lokale forhold, er det naudsynt med befarung. Det peiker i retning av at takseringa bør skje i regi av lokalt oppnemnte nemnder, slik at synfaringa kan gjennomførast på ein praktisk måte.

Verdsettingsprinsippa som vert nytta for eigedomsskatteformål er etablert gjennom lov og rettspraksis over ei årrekkje. Rettspraksis har avklart de fleste praktiske og rettslige uklarheitene ved verdsettingsprinsippene som nyttas.

### **Økt grunnrenteskatt gir redusert eigedomsskatt til kommunane**

Forslaget om å auke grunnrenteskatten for å kompensera skattebortfall for staten, vil innebere at kommunane sine inntekter vert redusert. Grunnen til dette er at grunnrenteskatten kjem til frådrag i eigedomsskattegrunnlaget. Auka grunnrenteskatt gjer på dette viset redusert eigedomsskattegrunnlag for kommunane. Kraftanlegga sine formueverdiar blir lågare ved ein auka grunnrenteskatt sjølv om eigdommen sin verdi og verdiskapning er uendra.

### **Avskrivningsreglane for vasskraftanlegg**

I kap. 10.4.7 foreslår Scheel-utvalet å at dei særskilte avskrivningsreglane for vasskraftanlegg ikkje vert endra. Avskrivningsreglane for vasskraftanlegg inngår som en del av berekninga av kommunane sitt eigedomsskattegrunnlag, jfr. sktl. § 18-5. Utvalet viser til at dagens lineære avskrivningsreglar gjer et godt bilde av det økonomiske verdifallet. Ullensvang herad er samd i utvalet sine vurderingar her.

#### **Økonomiske konsekvensar:**

- a. Driftskonsekvensar: Dersom eigedomsskatten vert statleggjort fører dette til eit årleg inntektsbortfall på kr 11,8 mill.

#### **Høve mellom saka her og:**

##### *Overordna planer og lovverk:*

- a. NOU 2014:13

<https://www.regjeringen.no/contentassets/bbd29ff81485402681c6e6ea46655fae/no/pdfs/nou201420140013000dddpdfs.pdf>

- b. Aktuelle lover – Lov om eigedomsskatt til kommunane av 06.06.1976

*Folkehelse, livskvalitet og oppvekstmiljø:* Mindre inntekter til heradet fører til monaleg redusert tenestenivå for innbyggjarane.

*Klima, miljø og energi:* Ei eventuell. statleggjering av eigedomsskatten kan føra til at kommunane vert monaleg meir restriktive med å si ja til kraftutbyggingar.

Verdiskaping og næring: En del av verdsskapinga ved kraftutbyggingar bør verta att i lokalsamfunna. Dette kan sikrast ved ein kommunal eigedomsskatt.

#### **Samandrag/ konklusjon:**

Rådmannen tilrår at heradet gjer følgjande høyringsuttale:

1. Eigedomsskatten må også i framtida vera ein kommunal skatteart kor kommunane har ansvaret for verdsetjinga..
2. Forslaget om auka grunnrentesats på vasskraft som ein kompensasjon for ein redusert inntektsskattesats vil føra til reduksjon i kommunane sine eigedomsskatteinntekter. Dette kan ikkje akseptrast.
3. Me støttar forslag til avskrivningar for vasskraftanlegg.